

Nr 668

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl. i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 103, angående yrkesutbildningen på jordbrukets område.

I propositionerna nr 103 och 115 till årets riksdag beröres frågorna om den förberedande yrkesutbildningen på jordbrukets och skogens områden. Då någon särskild jordbrukslinje inom grundskolans klass 9 icke avses, har i propositionen öppnats en väg för klart yrkesbestämda elever att fullgöra sitt nionde obligatoriska skolår vid förberedande yrkeskurs å lantbruksskola. Härigenom tillgodoses i viss mån ett önskemål uttalat av lantbruksundervisningskommittén (SOU 1961: 13). Denna kommitté framhåller sålunda, att om någon jordbruksbetonad linje inom linje 9 y icke kommer till stånd, kräves för lantbrukets yrkesskolor — lantbruks- och lantmannaskolor, jordbruksskolor och lanthushållsskolor — ökade resurser för att tillgodose den förberedande yrkesutbildningen på området. Lantbruksundervisningskommittén vill nämligen under sådana förhållanden hålla öppet för klart yrkesbestämda elever i den obligatoriska skolan att de på det sätt som nu är möjligt, även framgent kan fullgöra det nionde skolårets skolplikt genom att genomgå förberedande yrkesutbildning i jordbruk i härför avsedd yrkesskola med för ändamålet godkänd kursplan. I samband härmed hänvisar kommittén till tillgången på välutrustade skoljordbruk men tillfogar att en ökning av tillgången på yrkesskolor för denna näringsgrupp kommer att visa sig nödvändig. Även för denna yrkesgrupp kommer det att visa sig att en tidsenlig förberedande yrkesutbildning kommer att erfordras.

Man vill gärna understryka detta. Visserligen tyder mycket på att antalet jordbruk kommer att minska, men för de kvarvarande kommer utbildningsbehovet att vara så mycket större. Flera och icke färre unga människor kommer att känna detta behov av en förbättrad yrkesutbildning inom jordbruk, skogsbruk och lanthushåll. Man måste därför med beklagande se den restriktiva inställning som 1957 års skolberedning ådagalagt. För skogens del har hållningen varit mera positiv, men man kan inte dölja intrycket att jordbruk och lanthushåll inom denna utredning varit för klen företräd, åtminstone när det gäller att kämpa för något bättre.

Propositionens uppläggning härutinnan synes vara något generösare när det gäller jordbruket. Där säges att klart yrkesbestämda elever skall efter skolstyrelsens medgivande i varje enskilt fall få fullgöra sitt nionde skolår i yrkesskola. Med hänsyn härtill synes, säger propositionen, ökade krav komma att ställas på lantbruksskolornas kapacitet i vad avser den förberedande yrkes-

utbildningen. De senast anförda orden tyder på att propositionen åsyftar ett avsevärt tillgodoseende av föreliggande intresse. Å andra sidan ingår även i propositionens skrivning en hänvisning till de av skolberedningen förordade förbehållen. Beredningen säger sålunda "Denna möjlighet — — — bör dock icke få föranleda att verksamheten utvidgas, vilket skulle stå i strid med beredningens redovisade allmänna syn på grundskolans yrkesförberedande verksamhet."

Det är mot sådana utslag av doktrinärt tänkande som man måste reagera, icke minst i den mån som de går ut över hemmens och ungdomens önskan att bevara åt jordbruket genom ursprung, uppfostran och intresse värdefull ungdom.

Med hänsyn till vad som anförts hemställes,

att riksdagen ville i anledning av propositioner angående yrkesutbildning på jordbrukets, skogsbrukets m. fl. områden uttala att klart yrkesbestämda elever inom bottenskolan måtte i erforderlig utsträckning beredas möjlighet att fullgöra sitt nionde skolår genom förberedande yrkesutbildning i anknytning till härför lämpliga yrkesskolor.

Stockholm 3 april 1962

Ivan Svanström

Axel E. Andersson

Ferdinand Nilsson

i Kungsängen

Eric Carlsson